

Voorzitter

Het uitgeven en belenen van schatkistpapier en aangaan van geldleningen ten laste van de Staat der Nederlanden in 1978 (Leningwet 1978) (14 673);

Wijziging van de Wet van 24 december 1975 (Stb. 737), houdende aanwijzing van de middelen tot dekking van de uitgaven, begrepen in de rijksbegroting voor het dienstjaar 1976 (14 674);

Wijziging van hoofdstuk IXB (Departement van Financiën) van de rijksbegroting voor het dienstjaar 1977 (o.m. betrekking hebbende op enige voorzieningen aangekondigd in de Nota over de uitvoering van de rijksbegroting 1977, zitting 1977, 14 606) (14 808);

Wijziging van hoofdstuk IXB (Departement van Financiën) van de rijksbegroting voor het dienstjaar 1976 (14 829);

Wijziging van hoofdstuk XIII (Departement van Economische Zaken) van de rijksbegroting voor het dienstjaar 1976 (Uitgaven voor andere energie-doeleinden dan de ontwikkeling van een snelle kweekreactor) (14 288);

Wijziging van hoofdstuk XIII (Departement van Economische Zaken) van de rijksbegroting voor het dienstjaar 1975 (14 641);

Wijziging van de begroting van ontvangsten en uitgaven van het Landbouw-Egalisatiefonds, afdeling A, voor het dienstjaar 1975 (14 131);

Wijziging van hoofdstuk XVI (Departement van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk) van de rijksbegroting voor het dienstjaar 1975 (Voorzieningen ter zake van het gestelde in de nota over de uitvoering van de rijksbegroting 1975 (zittingsstuk 1974-1975, 13 454) en in bijlage 4 van de Miljoenennota 1976 (zittingsstuk 1975-1976, 13 600)) (13 970);

Wijziging van hoofdstuk XVI (Departement van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk) van de rijksbegroting voor het dienstjaar 1975 (14 498);

Wijziging van hoofdstuk XVII (Departement van Volksgezondheid en Milieuhygiëne) van de rijksbegroting voor het dienstjaar 1976 (In hoofdzaak voorzieningen aangekondigd in de nota over de uitvoering van de rijksbegroting 1976, zitting 1975-1976, 13 959, nr. 1) (14 643);

Wijziging van hoofdstuk XV (Departement van Sociale Zaken) van de rijksbegroting voor het dienstjaar 1976 (In hoofdzaak voorzieningen, die verband houden met het Extra stimuleringsprogramma 1976 (zitting

1975-1976, 13 686, nr. 1), het Besluit vergoeding uitkering ineens 1976 (Stcrt. 1976, 251) en het in werking treden per 1 oktober 1976 van de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (Stb. 1975, 674) (14 668);

Wijziging van enkele overgangsbepalingen in de Drank- en Horecawet (Bruine-Caféwet (14 666)).

Deze wetsontwerpen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van het wetsontwerp **Liquidatie van de in de Ouderdomswet 1919 geregelde verzekeringen (14 422)**.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Van Tets** (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het is een wat merkwaardige situatie bij deze eerste interventie in deze Kamer, zij het niet de eerste in dit vertrek, dat aan de regeringstafel een bewindsman zit, die naar alle waarschijnlijkheid de te maken opmerkingen niet in het verdere beleid zal kunnen verwerken. En dat is toch wel de bedoeling van de opmerkingen die wij hier maken.

Anderzijds is het prettig, dat deze Staatssecretaris er nu is omdat wij een ontwerp bespreken, dat nauw met zijn persoon is verweven. Het is immers een ontwerp, waaraan de Staatssecretaris met wat lange tanden is begonnen. Het was de Tweede Kamer, die door middel van de motie-Hermesen het van hem gedaan kreeg, dat hij de liquidatie van de VOV ter hand zou nemen. Aanvankelijk had hij liever de VOV nieuw leven ingeblazen. Ik meen dat dit een duidelijk voorbeeld is in het voordeel van de stelling, dat het zeer moeilijk is om gedaan te krijgen, dat de overheid bepaalde activiteiten staakt die minder nodig zijn geworden, zelfs in gevallen waarin ieder het er eigenlijk over eens is, dat die activiteiten als achterhaald en overbodig moeten worden beschouwd.

Ik zou in dit kader een drietal opmerkingen willen maken.

In de eerste plaats heb ik even teruggegrepen op de voorgeschiedenis, omdat die er wellicht de oorzaak van is, dat de liquidatie niet voortvarender is aangevat. Wij spreken heden over de eerste fase van de liquidatie en dit is nog maar een zeer beperkte fase. De argumentatie voor die beperktheid is naar ons oordeel onbevredigend. De teleurstelling hierover is bij mijn frac-

tie niet weggenomen. Beweringen zijn nog geen argumenten. Het komt ons voor, dat voor veel meer groepen veel eerder aanspraken zouden kunnen worden afgekocht.

In de tweede plaats zijn wij erover teleurgesteld, dat niet de gelegenheid is aangegrepen om ouderdoms- en overlevingsvoorzieningen zoveel mogelijk te laten overbrengen naar instellingen, die beter zijn toegerust om de bedoelingen van die voorzieningen waar te maken. Het is nu zelfs zo dat, waar het verzekeringen betreft, die specifiek daarop gericht zijn via een binding met de pensioenspaarfondsenwet, deze onder artikel 4, lid 3, van het ontwerp worden vastgehouden in het Ouderdomsfonds. In de memorie van toelichting wordt weliswaar op blz. 8 gesteld, dat men onderzoekt of het mogelijk zal zijn, in een nadere fase een dergelijke overheveling in ruimere mate mogelijk te maken, maar ik stel dat er bij mij geen twijfel over bestaat dat dit wenselijk zou zijn. Mijn fractie acht die overheveling wenselijk en ik bepleit, dat in de tweede fase — ik hoop dat de toezegging, gedaan in de Tweede Kamer, dat het ontwerp voor die fase in juli 1978 die Kamer zal bereiken, wordt waargemaakt — zo ruim mogelijke stappen daartoe worden genomen. Ik hoop ook dat de nieuwe bewindsman, wie het ook mag zijn, daarbij minder tegenzin aan de dag zal leggen om voortvarend te werk te gaan en dat de nieuwe bewindsman conserverende krachten zal kunnen overwinnen, die een en ander willen tegenhouden.

Immers, de kwestie van het pensioenverlies bij verandering van werkring geraakt steeds meer in het middelpunt van de belangstelling. In de sector van de banken is reeds een systeem van reserveoverdrachten op poten gezet, een niet helemaal waterdichte oplossing, maar toch een aanzienlijke stap vooruit naar een oplossing. Ter wille van de mobiliteit van de arbeid in het bedrijfsleven, dat zozeer van verstarringsverschijnselen te lijden heeft, maar vooral ook vanwege de sociaal onbillijke effecten van pensioenverlies bij verandering van werk, ligt het naar mijn mening op de weg van de overheid die ontwikkeling te stimuleren en ook zelf het goede voorbeeld te geven en dan niet alleen bij de VOV, die in dit kader natuurlijk een zeer marginale affaire is. Het is veel belangrijker dat dit bij voorbeeld gebeurt bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, dat naar mijn mening geen gesloten huis mag zijn, hoe hecht doortimmerd ook, maar een open voor- en achterdeur zou moeten heb-

Schatkistpapier en geldleningen
Dekkingsmiddelen
Financiën
Economische Zaken
Landbouw-Egalisatiefonds

Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk
Volksgezondheid en Milieuhygiëne
Sociale Zaken
Horeca
Vrijwillige ouderdomsverzekering 53

ben. Het zou te ver voeren hierop thans diep in te gaan, maar ik hoop hierop bij voorkomende gelegenheden terug te komen, zo lang niet een betere regeling voor het pensioenverlies bij verandering van werkkring is bereikt.

Het principe om dit probleem op te lossen is immers al jaren gemeengoed. Werkgevers- en werknemersorganisaties hebben in het stichtingsakkoord van 1969 eigenlijk al eensgezindheid daarover bereikt. De hoop dat aan dit aspect uitvoering zal kunnen worden gegeven is natuurlijk wel toegenomen doordat zowel in memo II in de eerste fase van de kabinetsformatie als in hoofdstuk I, paragraaf 1 sub 7 van het regeerakkoord dat thans aan de orde is een positieve opmerking hierover wordt gemaakt.

Ons uitgangspunt bij fase twee van de liquidatie van de VOV is dat de primaire doelstelling van een verzekering bij ouderdom en voor overlevenden zoveel mogelijk moet worden behartigd door overheveling van alle categorieën verzekerden, die dat willen, naar instanties die daarvoor zijn toegerust, mogelijk te maken. Ik voeg daar aan toe: zo spoedig mogelijk. In dat verband wil ik met name ingaan op een opmerking in de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer, blz. 5, dat de boekverliezen die door het fonds zijn geleden hier een beletsel vormen. Ik ben van mening dat dit grotendeels een drogreden is, want die verliezen zijn al geleden, door de toegenomen inflatie en de gestegen rente. De vraag is alleen hoe zij nu weer het best zoveel mogelijk kunnen worden goedge maakt. Daarbij is het geenszins zeker, dat het aanhouden van dergelijke beleggingen tot de datum van aflossing altijd het beste is. Overbrenging naar een betere en actievare belegger kan een betere oplossing zijn, met name omdat juist een fonds in liquidatie ter zake dikwijls juist in het nadeel verkeert. Ik geloof daarom dat die argumentatie allerminst doorslaggevend is. Uitstel van de liquidatie zou dan ook niet in het belang van de verzekerden zijn.

De Staatssecretaris heeft in de Tweede Kamer toezeggingen gedaan over voortgezet overleg over de afvloeiingsregeling van de bij het apparaat betrokkenen. Kan hij vandaag iets zeggen over de voortgang van dat overleg? Wil hij toezeggen de belanghebbenden zo snel mogelijk te zullen inlichten?

De heer **Franssen** (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Toen wij op 22 februari van dit jaar, tijdens de behandeling van de begroting van Sociale Zaken, hier aandacht vroegen voor de nu in het wetsontwerp aan de orde zijnde problematiek, konden wij niet vermoeden dat wij reeds zo snel, nog wel tijdens een interimregeringsperiode, naar wens zouden worden bediend.

Twee zaken hadden en hebben onze bijzondere aandacht:

a. de positie van de verzekerden en bij de uitvoering betrokken personeelsleden, welke om zekerheid vroeg en

b. de regeling van de bij de liquidatie betrokken personeelsleden door middel van een sociaal verantwoorde bemiddeling c.q. afvloeiingsregeling.

Uit onze ervaringen met de mijnsluitingen weten wij, hoe belangrijk dit laatste is. Intussen heeft de bewindsman tijdens de schriftelijke behandeling nog een aantal vragen naar onze mening bevredigend beantwoord. Tot onze spijt konden wij, gegeven de tijdslimieten, niet ingaan op een verzoek van de betrokken VOV-personeelsleden hun visie mondeling toe te mogen lichten, zodat wij dat schriftelijk moesten laten doen. Ook daarin prevaleren de in de aanhef genoemde hoofdaspecten met betrekking tot de verzekerden en het personeel. Wij zijn voor spoedige uitvoering van de in het wetsontwerp geregelde eerste fase. Mede gezien de toezeggingen van de Staatssecretaris in de Tweede Kamer met betrekking tot in de eerste plaats het enquêteren van de verzekerden over hun keuze naar wij aannemen van afkoop of overdracht aan een particuliere verzekeringsmaatschappij en in de tweede plaats het informeren van de vaste Commissie van Sociale Zaken in de Tweede Kamer over de praktische toepassing van de afvloeiingsregeling en in de derde plaats het informeren van die vaste commissie over het verloop van de voorbereiding tweede fase van de onderhavige liquidatie.

Toch resten nog enkele vragen, die wij graag liefst in positieve zin zagen beantwoord. Valt te verwachten dat bij overdracht aan een particuliere verzekeringsmaatschappij fiscale vrijdom wordt verleend? Mogen wij redelijkerwijs verwachten dat het particuliere verzekeringsbedrijf reële keuzemogelijkheden zal aanbieden? Geeft de afvloeiing de Staatssecretaris een concrete mogelijkheid om straks nog on-

bevredigend uitgewerkte individuele gevallen beter op te lossen? Het is duidelijk dat onze CDA-fractie instemt met dit wetsontwerp. Overigens betreurt zij het dat er nog geen algemene pensioenregeling c.q. daarop vooruitlopend een verplichte in- en uitkoopmogelijkheid voor pensioenen bij verandering van werkkring is, welke de VOV-liquidatie voor ons nog gemakkelijker zou hebben gemaakt.

Rest mij tot slot de taak de bewindsman aan het einde van deze regeringsperiode van harte dank te zeggen voor het vaak onder moeilijke omstandigheden met grote betrokkenheid en inzet voor ons volk verrichte werk.

De beraadslaging wordt geschorst.

Aan de orde is de behandeling van het wetsontwerp **Nadere wijziging van een aantal sociale verzekeringswetten, enkele belastingwetten en de Wet Werkloosheidsvoorziening (tegenaan van oneigenlijk gebruik als gevolg van te ruime bepalingen) (14 280).**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Van Tets** (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb zoëven al enkele opmerkingen gemaakt in die zin, dat het praten in deze Kamer, waaraan de Staatssecretaris in het toekomstige beleid geen gevolg kan geven, zijn bezwaren heeft.

De **Voorzitter**: Veronderstelt u nu niet een gave der profetie die de mens niet is gegeven?

De heer **Van Tets** (VVD): Zelf behoort ik niet tot het meer bijbelvaste volksdeel, maar ik meen dat wat wij hier zeggen wel de aandacht van volgende bewindslieden zal kunnen krijgen, zeker ook van de departementen van algemeen bestuur die bij de materie zijn betrokken. Ik ben overigens blij dat Staatssecretaris Mertens hier vandaag nog kan zijn. Wanneer ik kritiek zal laten horen, vind ik het prettig dat niet te hoeven doen op een indirecte wijze, over het hoofd van een afwezige.

Het onderhavige wetsontwerp verdient algemene instemming en krijgt die ook. Indien dat niet het geval was, was het ontwerp niet 'non-controversieel' verklaard. Ik kan niet nalaten op te merken dat een eerste stap wordt gezet in een richting die door ons al jaren is bepleit. Het is bijzonder bevredigend dat de bewindsman dat blijkens zijn uitlatingen in de Tweede Kamer